

BELÜGYI KÖZLÖNY

A BELÜGYMINISZTERIUM

HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

S z á m	T á r g y	Oldal
	Minisztertanácsi határozat	
1051/1986. (VIII. 10.) Mt. h.	„Stromfeld Aurél díj” alapításáról — — — — —	101
	Miniszteri rendelet	
4/1986. (VIII. 10.) EüM—BM	A pszichotrop anyagok gyártásáról, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról, behozataláról, kiviteléről, raktározásáról és használatáról szóló 4/1980. (VI. 24.) EüM—BM számú együttes rendelet módosításáról — —	102
10/1986. (IX. 1.) IM—BM	A bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról — — — — —	102
3/1986. (IX. 24.) BM	A rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló 1/1976. (I. 10.) BM számú rendelet módosításáról — — — — —	104
	Miniszteri utasítás 58/90. BM. ut.	
19/1986. (BK 10.) BM	A rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló, a 2/1980. (VII. 31.) BM számú rendelettel módosított 1/1976. (I. 10.) BM számú rendelet végrehajtásáról rendelkező 14/1980. (BK 8.) BM számú utasítás módosításáról — — — — —	105
172., 177., 182. (BH 1986. évi 5. sz.)	Jogesetek	105

Minisztertanácsi határozat

A Minisztertanács 1051/1986. (VIII. 10.) számú határozata

„Stromfeld Aurél díj” alapításáról

A Minisztertanács az állami kitüntetésekéről szóló 1976. évi 3. számú törvényerejű rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következő határozatot hozza:

1. A Minisztertanács hatáskörébe tartozó kitüntetések szabályozásáról szóló 1006/1977. (II. 17.) Mt. h. számú határozat 1. számú melléklete a következő 13. ponttal egészül ki:

[A kitüntetéshez (díjhoz, címhez) 30 000 forint összegű pénzjutalom jár.]

„13. A honvédelem, az állam- és közbiztonság erősítése terén végzett kiemelkedő tudományos, műszaki-fejlesztési vagy szervező tevékenység, illetve az ezzel elért jelentős eredmény elismerésére a honvédelmi miniszter a fegyveres erők és a fegyveres testületek tagjainak, valamint polgári személyeknek az illetékes miniszter (Munkásárság országos parancsnoka, illetőleg az országos hatáskörű szerv vezetője) és az ágazati szakszervezet véleményének figyelembevételével szeptember 29-én, a Fegyveres Erők Napja alkalmából

évente általában 10 „Stromfeld Aurél díj”-at és vele jelvényt adományozhat.”

2. Ez a határozat a kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Dr. Maróthy László s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

Miniszteri rendelet

**Az egészségügyi miniszter
és a belügyminiszter**

**4/1986. (VIII. 10.) EüM—BM számú
együttes rendelete**

**a pszichotrop anyagok gyártásáról,
feldolgozásáról, forgalomba hozataláról,
behozataláról, kiviteléről, raktározásáról
és használatáról szóló**

**4/1980. (VI. 24.) EüM—BM számú
együttes rendelet
módosításáról**

1. §

A pszichotrop anyagok gyártásáról, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról, behozataláról, kiviteléről, raktározásáról és használatáról szóló 4/1980. (VI. 24.) EüM—BM számú együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 11. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A melléklet I., II. és III. számú jegyzékébe felvett pszichotrop anyagokat a Magyar Népköztársaság területére behozni, illetőleg onnan kivinni csak az Egészségügyi Minisztérium által kiállított érvényes behozatali, illetőleg kiviteli engedély alapján lehet.”

2. §

Az R. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. §

(1) A melléklet I., II. és III. számú jegyzékébe foglalt pszichotrop anyagot tartalmazó küldeményt a belföldi forgalom számára vagy behozatali előjegyzésben vámkezelni, illetőleg kiviteli ellenőrzés alá vonni vagy kiviteli ellenőrzésben kezelni csak érvényes behozatali, vagy kiviteli engedély alapján lehet.

(2) A vámhatóság a melléklet I., II. és III. számú jegyzékébe foglalt pszichotrop anyagok vámkezeléséről az Egészségügyi Minisztériumot köteles értesíteni.”

3. §

Az R. 13. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A melléklet IV. számú jegyzékébe foglalt pszichotrop anyagok kivitele esetében a küldeményhez csatolni kell az exportáló vállalat nyilatkozatát.”

4. §

Az R. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. §

A melléklet I., II. és III. számú jegyzékébe foglalt pszichotrop anyagoknak a Magyar Népköztársaság területén történő átmenő forgalmának engedélyezése a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozik.”

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Medve László s. k., Dr. Kamara János s. k.,
egészségügyi miniszter belügyminiszter

**Az igazságügyminiszter
és a belügyminiszter**

**10/1986. (IX. 1.) IM—BM számú
együttes rendelete**

a bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (a továbbiakban: Tv.) 21. § (3) bekezdésének a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a legfőbb ügyéssel egyetértésben — a következőket rendelkezünk:

Általános rendelkezések

1. §

A rendelet hatálya kiterjed:

a) a nyomozóhatóságok és az ügyészségek (a továbbiakban: bűnüldöző szervek) előtt folyamatban levő, illetve az általuk befejezett büntető ügyekről,

b) a bíróságok, a közjegyzők, a bírósági végrehajtók (a továbbiakban: bíróságok) előtt folyamatban levő, illetve az általuk befejezett ügyekről, továbbá

c) a büntetésvégrehajtási intézetek által végrehajtott bírósági határozatokról szóló, a sajtóban közölt tájékoztatásra.

2. §

(1) A bűnüldöző szervek, a bíróságok és a büntetésvégrehajtási intézetek a szükséges felvilágosításoknak és adatoknak a sajtó rendelkezésére bocsátásával biztosítsák, hogy az előttük folyó eljárásokról, az egyes ügyekben végzett tevékenységükről a közvélemény hiteles, pontos és gyors tájékoztatást kapjon.

(2) A felvilágosítást — a Tv. 4. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül — meg kell tagadni akkor is, ha az veszélyezteti az eljárás eredményes lefolytatását.

3. §

(1) Az 1. §-ban meghatározott ügyekről adott tájékoztatás nem sértheti az ártatlanság vélelmét és az állampolgárok személyhez fűződő jogait. Nem tartalmazhat olyan megállapítást, amely a tárgyilagosságot veszélyezteti.

(2) A tájékoztatásban közölni kell, hogy az ismertett ügy az eljárásnak milyen szakaszában van, és hogy a tájékoztatás milyen forrásból származik.

(3) Ha a sajtó az 1. §-ban meghatározott ügyről az eljárást befejező határozat meghozatala előtt közölt tájékoztatást, akkor az eljárást befejező határozatról, ha pedig a határozatot utóbb megváltoztatták, erről a döntésről is — az érdekeltekre — hírt kell adni.

(4) A tájékoztatás során a kiskorú személy családi neve — kivéve, ha súlyos bűncselekményt követett el — csak kezdőbetűvel jelölhető, képmása és hangfelvétele pedig — a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott eseten kívül — csak olyan módon közölhető, hogy a kiskorú ne legyen azonosítható.

4. §

A folyamatban levő ügyre vonatkozó, a sajtó által nyilvánosan közölt közérdekű bejelentést, illetőleg javaslatot a bíróságok és a bűnüldöző szervek az ügy jogerős befejezése után válaszolják meg.

Tájékoztatás a büntető eljárás nyomozási szakaszáról

5. §

(1) A rendőrség előtt folyamatban levő, illetőleg a rendőrség által nyomozási szakban megszüntetett büntető ügyről a sajtó helyi szervének (megyei lap, üzemi lap, a Magyar Rádió, illetőleg a Magyar Televízió körzeti stúdiója, helyi jellegű, önálló rádió — vagy televízió stúdió, stb.) a budapesti, illetőleg a megyei rendőrfőkapitányság vezetője, vagy az általa megbízott személy, egyébként pedig a Belügyminisztérium ad a sajtó részére felvilágosítást. A kapott felvilágosításon alapuló anyag nyilvános közléséhez a felvilágosítást adó hozzájárulása szükséges.

(2) Az ügyészségen folyamatban levő vagy az ügyészség által befejezett büntető ügyről az illetékes, valamint a felettes ügyészi szerv vezetője vagy az általa megbízott személy ad felvilágosítást.

(3) Ha a nyomozást a vám- és pénzügyőrség folytatja, a vám- és pénzügyőrség országos parancsnoka vagy az általa megbízott személy, ha pedig más szerv folytatja le — vagy külön jogszabály alapján más szerv végez nyomozási cselekményeket — a nyomozást lefolytató szerv parancsnoka (vezetője) gondoskodik a szükséges adatoknak és felvilágosításoknak a sajtó rendelkezésére bocsátásáról.

(4) A felvilágosítás adására jogosult ügyész a rendőrségen vagy a más szerv előtt folyamatban levő nyomozásról is felvilágosítást adhat.

6. §

Az újságíró az előzetes letartóztatásban levő terhelttel csak a nyomozóhatóság vagy az ügyészség felvilágosítás adására jogosult képviselőjének engedélyével — az általa meghatározott ellenőrzés mellett — folytathat beszélgetést. A beszélgetés során fénykép, televízió vagy filmfelvétel, illetőleg hangfelvétel (a továbbiakban: felvétel) az engedélyező hozzájárulásával készíthető. A felvétel nyilvánosságra hozatalához — a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott eseten kívül — a terhelt hozzájárulása szükséges.

7. §

Ha a büntető eljárás megindulásának közlése már önmagában állami, szolgálati, vagy üzemi (üzleti) titkot sért, illetőleg az eljárás eredményes lefolytatását veszélyezteti, az erre vonatkozó felvilágosítást meg kell tagadni.

Tájékoztatás a bírósági eljárásról

8. §

(1) A bíróság előtt folyamatban levő ügyről a sajtó részére a bíróság elnöke vagy az általa megbízott személy ad felvilágosítást.

(2) A jogerősen befejezett ügyről — az (1) bekezdésben meghatározott személyeken kívül — az ügy intézéséért felelős dolgozó (közjegyző, végrehajtó) is adhat felvilágosítást, a bíróságon az általa tárgyalta ügyről nem adhat felvilágosítást.

9. §

(1) A bíróság elnöke a folyamatban levő, illetve a bíróság által befejezett ügyben az újságírónak betekintést engedélyezhet az ügy irataiba.

(2) A nyilvánosság kizárásával tartott tárgyaláson történetekről a sajtó részére felvilágosítás nem adható, az ügy irataiba betekintés nem engedélyezhető.

10. §

Magánszemélyek polgári jogi perének, a családjogi pernek, valamint a munkaügyi és a szövetkezeti tagsági viszonnal kapcsolatos pernek

nyilvános bírósági tárgyalásáról csak valameny-nyi perben álló fél (beavatkozó) hozzájárulásával szabad tájékoztatást adni.

11. §

(1) A bírósági tárgyaláson felvételt készíteni csak az eljáró tanács elnökének engedélyével szabad. Az engedély — a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott eseten kívül — csak akkor adható meg, ha a felvétel nyilvánosságra hozatalához a felvételen szereplő és az eljárásban résztvevő személyek hozzájárultak.

(2) Az érintett személy hozzájárulása nélkül felvételt készíteni csak a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott esetben szabad, erre az eljáró tanács elnöke adhat engedélyt.

(3) Az engedélyt vissza kell vonni, illetve a további nyilvánosságra hozatalt meg kell tiltani, ha utóbb a tárgyalásról a bíróság a nyilvánosságot kizárta. Az engedély visszavonható, ha a tanács elnöke az eljárás, illetőleg a rendfenntartás érdekében azt indokoltnak tartja.

Tájékoztatás a büntetésvégrehajtásról

12. §

A büntetésvégrehajtási intézetben szabadságvesztés büntetését vagy elzárását töltő, illetőleg szigorított őrizetben levő személlyel való beszélgetést, a beszélgetésről felvétel készítését a büntetésvégrehajtás országos parancsnoka az Igazságügyi Minisztérium Tudományos és Tájékoztatási főosztályának vezetőjével egyetértésben engedélyezi. Az engedélyezésre a 12. § (1)–(2) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

13. §

(1) Ez a rendelet 1986. szeptember hó 1-jén lép hatályba, egyidejűleg az igazságügyi sajtótájékoztatásról szóló 111/1980. (IK 5.) IM számú utasítás a hatályát veszti.

(2) A Polgári perrendtartás módosításáról szóló 1972. évi 26. számú tvr. hatálybalépése folytán szükséges rendelkezésekről szóló 7/1972. (XI. 28.) IM számú rendelet 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § Ha a sajtóhelyreigazítási vagy a sajtóval kapcsolatos más perben a sajtó szervének nincs perbeli jogképessége [Pp. 343. § (3) bek., 1986. évi II. törvény 19. § (2) bek.], helyette a perköltség viselésére az alapítóját; a Magyar Rádió, illetőleg a Magyar Televízió körzeti stúdiója esetében a Magyar Rádiót, illetőleg a Magyar Televíziót; a Filmhíradó Szerkesztősége esetében pedig a Magyar Filmgyártó Vállalatot kell kötelezni.”

Dr. Markója Imre s. k., Dr. Kamara János s. k.,
igazságügyminiszter belügyminiszter

A belügyminiszter 3/1986. (IX. 24.) BM számú rendelete

a rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló 1/1976. (I. 10.) BM számú rendelet módosításáról

A rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló — a 2/1980. (VII. 31.) BM számú, az 5/1981. (XII. 12.) BM számú, a 4/1984. (XII. 28.) BM számú, a 15/1984. (VIII. 8.) KM—BM számú rendelettel módosított — 1/1976. (I. 10.) BM számú rendeletet (a továbbiakban: R.) az érdekelt miniszterekkel egyetértésben az alábbiak szerint módosítom:

1. §

A R. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rendőrhatalóság a vezetői engedélyt visszavonja, ha:)

„e) a vezetői engedély vagy a kiadásának alapjául szolgáló iratok meghamisítása, hamis adatok közlése, illetőleg a vezetői engedéllyel való visszaélés miatt büntető eljárás indult, vagy a bíróság jogerős marasztaló határozatot hozott, avagy a nyomozást büntethetőséget kizáró vagy a büntethetőséget megszüntető okból tagadták meg, illetve az eljárást ilyen okból szüntették meg;”

(2) A R. 5. §-a (2) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rendőrhatalóság a vezetői engedélyt visszavonhatja:)

„a) ittas vezetés, a közúti közlekedés rendjének megzavarása (Sztv. 116/A. §, 116/B. §), engedély nélküli vezetés, üzemképtelen kormány- vagy fékberendezésű jármű vezetése, a jobboldali közlekedés szabályainak durva megszegése, az áthaladási elsőbbség és előzés szabályainak durva megszegése, a sebességkorlátozás jelentős túllépése, a fényszóró tompítására vonatkozó köteleesség elmulasztása, a vasúti átjárón áthaladás szabályainak megsértése, tilos jelzés figyelmen kívül hagyása [17/1968. (IV. 4.) Korm. számú rendelet 43–50. §-ai] szabálysértés elkövetése miatt, továbbá e szabálysértéseknek tanköteles vagy rendszeres iskolai oktatásban részesülő fiatalok általi elkövetése esetén a szabálysértési hatóság megkeresésére, ha az ügyet átteszi a gyámhatósághoz [Sztv. 77. § (1) és a közlekedés biztonsága megkívánja a vezetői engedély visszavonását;”

2. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Földesi Jenő s. k.,
belügyminisztériumi államtitkár

Miniszteri utasítás

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének 19/1986. (BK 10.) BM számú utasítása

a rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló, a 2/1980. (VII. 31.) BM számú rendelettel módosított 1/1976. (I. 10.) BM számú rendelet végrehajtásáról rendelkező 14/1980. (BK 8.) BM számú utasítás módosításáról

A rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatásról szóló, a 2/1980. (VII. 31.) BM számú rendelettel módosított 1/1976. (I. 10.) BM számú rendelet végrehajtásáról rendelkező — a 27/1981. (BK 12.) BM számú utasítással módosított — 14/1980. (BK 8.) BM számú utasítás (a továbbiakban: utasítás) módosítására kiadom az alábbi

u t a s í t á s t :

1. Az utasítás 42. pont a) alpontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[A R. 5. §-a (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt közúti közlekedési szabálysértések miatt indult eljárásban a szabálysértési utasítás rendelkezéseit kell alkalmazni a következő eltérésekkel:]

„a) ha a vezetői engedély visszavonása indokolt, a szabálysértési előadó a feljelentés iktatását követően öt munkanapon belül köteles a határozatot meghozni vagy a tárgyalásra szóló idézést kiküldeni, illetve tanköteles vagy rendszeres iskolai oktatásban résztvevő fiataalkorú esetében a közlekedési igazgatási intézkedés megtételére vonatkozó javaslatát a vezetői engedély visszavonására illetékes rendőrhatalóságnak megküldeni,”

2. Ez az utasítás kiadása napján lép hatályba, rendelkezéseit az érintett személyi állománnyal ismertetni kell.

Földesi Jenő s. k.,
r. altábornagy
belügyminisztériumi államtitkár

Jogesetek

172.

A szigorított javító-nevelő munka alkalmazásának feltétele, hogy a bíróság a vádlott bűnösségét közveszélyes munkakerülés vétségében megállapítsa [Btk. 48/A. §, 266. § (1) bek. a) pont].

A városi bíróság a vádlott bűnösségét vesztegetés bűntettében állapította meg, s ezért mint többszörös visszaesőt 1 évi szigorított javító-nevelő munkára ítélte.

A szigorított javító-nevelő munkába beszámította az őrizetben eltöltött időt.

A megállapított tényállás lényege a következő.

A visszeső vádlott ittasan a személyvonaton utazott. Az utasok kétszer is rendőri intézkedést kértek vele szemben, mert először a nőket molesztálta, majd egy férfinak felfricskázta az orrát. A vonaton szolgálatot teljesítő rendőrök emiatt igazoltatták a vádlottat és figyelmeztették, hogy hagyja abba a kötekedést és üljön le.

Kis idő múlva ismét intézkedni kellett a vádlottal szemben, mert egy utast molesztált, többször kérte tőle, hogy snöblizzon vele, s amiért az kitért előle, nem akart játszani, és átült egy másik helyre, utána ment, sapkáját levette, és tenyérral arcon ütötte. A rendőrök ekkor a szolgálati fülkébe vitték a vádlottat, ruházatát és poggyászát átvizsgálták, hogy nincs-e nála szűrőeszköz. Miközben a vádlott a zsebeiből pakolt ki az asztalra, közölték vele, hogy verekedés szabálysértése miatt feljelentik, és a legközelebbi megállóhelyen leszállítják, majd az ottani rendőrkapitányságra előállítják. A vádlott ekkor az asztalra már kirakott bankjegy kötegből 2 db 100 forintost felvett, és a rendőrtörzsszermester zubbonyának gombjai közé dugta azzal a kijelentéssel: „Itt van 200 forint, és felejtük el egymást!”.

A járőrparancsnok közölte a vádlottal, hogy most már vesztegetés miatt is intézkedni fognak vele szemben. A vádlott ellenszegült, ezért testi kényszer alkalmazásával állították elő a rendőrkapitányságra.

A sértett személy tettleges becsületsértés miatt nem kívánt magánindítványt előterjeszteni.

A megalapozott tényállás alapján okszerűen vont következtetést az első fokú bíróság a vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmény jogi minősítése is.

A büntetés kiszabása során azonban tévedett az első fokú bíróság, amikor a vádlottal szemben szigorított javító-nevelő munka büntetést szabott ki.

Az 1984. évi 19. számú tvr-rel módosított Btk. különböző rendelkezéseinek összevetéséből egyértelműen az állapítható meg, hogy a szigorított javító-nevelő munka csak akkor szabható ki, ha a vádlottat (önállóan vagy halmazatban) közveszélyes munkakerülés bűncselekménye miatt ítélik el.

A szigorított javító-nevelő munka — a Btk. Különös Részében szereplő, nevesített bűncselekmények közül — kizárólag a Btk. 266. §-ában

meghatározott közveszélyes munkakerülés vétésénél van feltüntetve mint alkalmazható büntetési nem.

Ez a főbüntetés halmazati büntetésként is csak akkor szabható ki, ha a halmazatban elbíralt cselekmények között a közveszélyes munkakerülés vétsége is szerepel, valamint a többi büncselekmény közül egyiknek sem súlyosabb a büntetési tétele 3 évi szabadságvesztésnél [Btk. 85. § (2) bek].

A Btk. 87. §-ának a büntetés enyhítésére vonatkozó rendelkezései nem tartalmazznak olyan rendelkezést, amely lehetővé tenné a büntetési tételnél enyhébb büntetésként szigorított javító-nevelő munka kiszabását.

Abban az esetben tehát, ha a bíróság a vádlottat nem mondja ki bűnösnek közveszélyes munkakerülés vétségében, vele szemben szigorított javító-nevelő munka büntetést nem alkalmazhat.

Arra vonatkozóan az eljárás anyagából nem merült fel adat, hogy a vádlott munkakerülő életmódot folytatna. Sőt ellenkezőleg arra vannak adatok — amint az első fokú ítélet is helyesen rögzít —, hogy a vádlott hosszabb ideje dolgozik, családja megélhetéséről gondoskodik.

Mindezekre figyelemmel az első fokú bíróság törvényben kizárt büntetést alkalmazott az adott esetben a vádlottal szemben.

Az első fokú bíróság által értékelt bűnösségi körülményeket figyelembe véve, s azokat mindössze annyiban egészítve ki, hogy további súlyosító körülmény a vádlott visszesői minősége, a büntetési cél érvényre juttatása érdekében a megyei bíróság szabadságvesztés alkalmazását tartotta indokoltnak. Annak mértékét pedig a cselekmény tárgyi súlyához és a vádlott alanyi bűnösségéhez igazodóan 4 hónapban állapította meg. Egyben a cselekmény jellegére és a vádlott visszesői voltára tekintettel — mint arra méltatlant — a közügyek gyakorlásától is eltiltotta 1 évi időtartamra (Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1. Bf. 479/1985. sz.).

177.

Büntetés helyett fegyelmi fenyítés alkalmazásának kizártsága polgári alkalmazottal szemben [Btk. 125. §, Btké. 18. §, Be. 342/A § (1) és (2) bek.].

A katonai bíróság a rendőrségi kinevezett polgári alkalmazott vádlott ellen 5 rendbeli hivatali visszaélés büntette miatt indított büntető eljárást, a tárgyalás előkészítése keretében megtartott tanácsulésen megszüntette, és a bűnügyi iratokat fegyelmi eljárás lefolytatása végett az illetékes parancsnoknak rendelte megküldeni.

E végzés ellen bejelentett fellebbezés alapos.

Az első fokú bíróság végzése ugyanis eljárási szabályt sértett, miután a Btk. 125. §-a csak katonával szemben teszi lehetővé vétség miatt büntetés helyett fegyelmi fenyítés alkalmazását, ha a büntetés célja ezáltal is elérhető. Hasonlóan a Btké. 18. §-a szerint is csak katonával szemben van lehetőség megrovás helyett fegyelmi fenyítés alkalmazására. Ezzel összhangban a Be. 342/A §-ának (1) bekezdése is úgy rendelkezik, hogy az illetékes parancsnok a Btk. 125. §-a, illetve a Btké. 18. §-a alapján a nyomozás megtagadása, illetve megszüntetése mellett katonával szemben fegyelmi eljárás során fegyelmi fenyítést alkalmazhat. E lehetőséget terjeszti ki a Be. 342/A §-ának (2) bekezdése az eljárás későbbi szakára, ha a fegyelmi fenyítés lehetősége a katonai ügyész vagy a katonai bíróság előtti eljárásban merül fel. A büncselekmény fegyelmi hatáskörben történő elbírálására tehát mind a büntető anyagi, mind pedig a büntető eljárási szabályok csak katonával szemben adnak lehetőséget, mert a parancsnokoknak (vezetőknek) a fegyveres erők és a fegyveres testületek szabályzataiban meghatározott és a büncselekmény elbírálását fegyelmi hatáskörben lehetővé tevő jogköre is csak a katonákra terjed ki.

A katona fogalmát pedig a Btk. 122. §-ának (1) bekezdése határozza meg akként, hogy a törvény alkalmazásában katona a fegyveres erők tényleges állományú, a fegyveres testületek hivatalos állományú tagja, valamint az, aki nem a fegyveres erőknél teljesít tartalékos katonai szolgálatot. A fegyveres erők és a fegyveres testületek polgári alkalmazottai így katonának nem tekinthetők, csupán a munkaviszonyukkal összefüggésben elkövetett büncselekményeik elbírálása tartozik a Be. 331. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében a katonai büntetőeljárásra. Ez viszont értelemszerűen nem alapozhatja meg velük szemben a csupán katonákra vonatkozó rendelkezések, így a Btk. 125. §-a, a Btké. 18. §-a és a Be. 342/A §-a alkalmazását sem.

Márpedig a jelen ügy vádlottja a rendőrségnél kinevezett polgári alkalmazott, akivel szemben a katonákra vonatkozó rendelkezések az előadottak szerint nem alkalmazhatók. Alapvető eljárási szabályt sértett ezért az első fokú bíróság, amikor a Be. 342/A §-ában írtak alapján a vele szemben folyamatba tett büntető eljárást megszüntette, és az iratokat fegyelmi eljárás lefolytatása végett az illetékes parancsnoknak rendelte megküldeni, miután erre a törvény nem ad lehetőséget.

A Legfelsőbb Bíróság ezért — egyetértve a katonai főügyészi indítvánnyal — a végzést hatályon kívül helyezte, és az első fokú bíróságot az eljárás folytatására, tehát tárgyalás kitűzésére utasította. (Legf. Bír. Katf. I. 18/1986. sz.)

182.

Ha az elkövető csupán az általa teljesített ügyeleti szolgálatból fakadóan eljáró, szolgálatban való italozása és alárendeltjei fegyelemsértésével kapcsolatos intézkedés elmulasztása egységesen szolgálatban kötelességszegésnek minősül [Btk. 348. § (1) bek., 361. § (1) bek. a) pont].

A katonai bíróság az örvezető III. r. vádlottat szolgálatban kötelességszegés vétsége és előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt katonai fogdában végrehajtandó szabadságvesztésre és lefokozásra ítélte.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott alegységügyelethesként teljesített szolgálatot. Ez időpontban a vele együtt felelősségre vont egyik társa alegységügyelethes-helyettesi, másik társa pedig kapuügyelethes-helyettesi szolgálatot látott el. A vádlott említett társaival és még néhány sorkatona — ez utóbbiaknak ekkor szolgálati beosztásánál fogva a vádlott előjárója volt — egy kimaradásról a laktanyába visszatérő sorkatona által a tiltó rendelkezések megszegésével a laktanyába hozott pálinkából italozni kezdtek. Később a vádlott engedélyével az alegységügyelethes-helyettes elhagyta a szolgálati helyét, a városban újabb szeszes italt vásárolt, majd a vádlott és társai ezek után az italozást több órán át folytatták.

Tévedett a katonai bíróság, amikor a vádlott cselekményét szolgálatban kötelességszegés vétsége mellett, előjárói intézkedés elmulasztásának vétségében is megállapította azzal az indokkal, hogy a vádlott nem csupán maga fogyasztott tiltó rendelkezés ellenére szolgálatban szeszes italt, hanem elmulasztott intézkedni társai italozásának meggátlása érdekében is.

A tényállás szerint a vádlott alegységügyelethesi szolgálatot látott el. Feladatait a Szolgálati Szabályzat 385., 386. és 387. pontja szerint kellett teljesítenie. Ebben a körben pedig kötelessége volt a Szolgálati Szabályzat 387., illetve 205. pontjában írt annak a rendelkezésnek az érvényre juttatása, hogy a laktanyába vagy más katonai objektumba szeszes italt bevinni, fogyasztani tilos.

Ilyen módon pedig az italozással, illetve társai italozásának lehetővé tételével, továbbá ennek meggátlása érdekében az intézkedés elmulasztásával a vádlott az általa éppen teljesített szolgálat előírásait szegte meg. Ilyen módon magatartása kimeríti a Btk. 348. §-ának (1) bekezdése szerinti szolgálatban kötelességszegés vétségét.

Mivel tehát az intézkedésének elmulasztása az említett bűncselekmény alapja, ugyanez a magatartás a Btk. 361. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint nem minősíthető. (Legf. Bír. Katf. I. 237/1985. sz.)

Kiadja: Belügyminisztérium Titkársága

BM 86. 10. — 2667
